

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΑΦΕΡΕΓΓΥΟΤΗΤΑΣ

Της Άντρης Αντωνίου*

Για την αποδοτική λειτουργία των Ευρωπαϊκών διασυνοριακών διαδικασιών αφερεγγυότητας, οι Ευρωβουλευτές θέσπισαν τον **Κανονισμό 1346/2000 του Συμβουλίου περί των Διαδικασιών Αφερεγγυότητας** (ο "Κανονισμός") ούτως ώστε να μην υπάρχουν «παραθυράκια» για τους «επιτήδειους» να μεταφέρουν τα περιουσιακά τους στοιχεία από ένα κράτος μέλος σε άλλο και ως αποτέλεσμα να βελτιώνουν τη νομική τους θέση, έναντι των πιστωτών.

Ο Κανονισμός έγινε άμεσα εφαρμόσιμος, με την προσχώρηση της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ»), και εφαρμόζεται στις διαδικασίες αφερεγγυότητας, ανεξάρτητα από το αν ο οφειλέτης είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο (δεν εφαρμόζεται όμως σε εταιρικές διαχειρίσεις "receiverships").

Πριν τεθεί σε ισχύ ο Κανονισμός αυτός, δεν αναγνωριζόταν αυτόματα ο διορισμός του Διαχειριστή πτωχεύσαντος και/ή Εκκαθαριστή («Office Holder») για να ανακτήσει περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ. Η συνεργασία τρίτων εξαρτιόταν από την θέλησή τους να συνεργαστούν. Σε διαφορετική περίπτωση, ο Office Holder θα έπρεπε να αποταθεί στα τοπικά δικαστήρια για να αξιώσει την ανάκτησή τους.

Η βασική αρχή του κανονισμού είναι ότι η κήρυξη της έναρξης της κύριας διαδικασίας αφερεγγυότητας, η οποία αποσκοπεί στο να συμπεριλάβει **όλα τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη**, αναγνωρίζεται σε όλα τα άλλα κράτη μέλη.

Η κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας είναι αυτή που αρχίζει στο κράτος μέλος, στο οποίο βρίσκεται το "κέντρο των κύριων συμφερόντων του οφειλέτη", το οποίο θα πρέπει να αντιστοιχεί στον τόπο όπου ο οφειλέτης ασκεί συνήθως τη διοίκηση των συμφερόντων του και, συνεπώς, είναι τόπος αναγνωρίσιμος από τρίτους. Για νομικά πρόσωπα το κέντρο των κύριων συμφερόντων είναι το Εγγεγραμμένο Γραφείο της εταιρείας, μέχρις αποδείξεως του αντιθέτου.

Ωστόσο, ο Κανονισμός προνοεί ότι δεν είναι πρακτικό να καθιερωθεί μια ενιαία διαδικασία αφερεγγυότητας γενικής εφαρμογής για όλη την κοινότητα και επιτρέπει την έναρξη δευτερεύουσας διαδικασίας, η οποία θα διεξάγεται παράλληλα με τη διεξαγωγή της κύριας διαδικασίας.

Ενδέχεται να προκύψουν περιπτώσεις όπου τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη είναι τόσο περίπλοκα, ώστε να μην είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν ως σύνολο, ή λόγω των διαφορών των νομικών συστημάτων, δημιουργούνται δυσκολίες από την επέκταση των

συνεπειών της νομοθεσίας του κράτους έναρξης στα άλλα κράτη, όπου βρίσκονται τα περιουσιακά στοιχεία.

Η δευτερεύουσα διαδικασία μπορεί να αρχίσει στο κράτος-μέλος, όπου έχει “εγκατάσταση” ο οφειλέτης και τα αποτελέσματα της εν λόγω διαδικασίας **περιορίζονται στα περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στο συγκεκριμένο κράτος-μέλος.**

Για τον λόγο αυτό μπορεί και ο Office Holder της κύριας διαδικασίας να ζητήσει την έναρξη δευτερεύουσας διαδικασίας, εφόσον το απαιτεί η αποτελεσματική διοίκηση των περιουσιακών στοιχείων.

Ο Office Holder, ο οποίος έχει διοριστεί στην κύρια διαδικασία, έχει την ευχέρεια να ασκεί, εντός άλλου κράτους μέλους, όλες τις εξουσίες που του απονέμει το δίκαιο του κράτους, όπου άρχισε η κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας, εφόσον δεν έχει κηρυχθεί σε δευτερεύουσα διαδικασία. Συγκεκριμένα μπορεί, σε περίπτωση που το επιθυμεί, να μεταφέρει τα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη εκτός του κράτους-μέλους, όπου βρίσκονται.

Υπάρχουν ορισμένες εξαιρέσεις στον πιο πάνω γενικό κανόνα όσο αφορά στις εξουσίες του Office Holder. Για παράδειγμα, τα δικαιώματα των εξασφαλισμένων πιστωτών του οφειλέτη, σχετικά με ακίνητη ή κινητή περιουσία που βρίσκεται σε άλλο κράτος-μέλος κατά την έναρξη της κύριας διαδικασίας, δεν επηρεάζονται. Το δίκαιο του κράτους στο οποίο βρίσκεται το περιουσιακό στοιχείο, και όχι το δίκαιο του κράτους όπου άρχισε η διαδικασία, θα καθορίζει τα δικαιώματα του εξασφαλισμένου πιστωτή.

Η συγκεκριμένη εξαίρεση δεν επηρεάζει το δικαίωμα του Office Holder να λάβει μέτρα/αγωγές, όπως προνοούνται στο δίκαιο του κράτους, όπου έχει αρχίσει η διαδικασία, για την αναγνώριση ακυρώσιμων πράξεων προς όφελος όλων των πιστωτών.

Συνοψίζοντας, είναι σαφές ότι η μεταφορά των περιουσιακών στοιχείων του χρεώστη εκτός του κράτους όπου έχει κηρυχθεί σε πτώχευση και/ή Εταιρείας που έχει τεθεί σε εκκαθάριση, δεν σημαίνει ότι αυτόματα είναι απρόσιτα στους πιστωτές. Το θέμα που πολύ πιθανόν να προκύψει όμως, είναι ο τρόπος με τον οποίο θα χρηματοδοτηθεί ο Office Holder για τα έξοδα που θα προκύψουν, σε σχέση με τις έρευνες που θα χρειαστούν για εξεύρεση των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων.

*Η Άντρη Αντωνίου, είναι Δικηγόρος, μέλος της ομάδας της CRI Group www.crigroup.com.cy που ειδικεύεται σε όλες τις πτυχές της Εταιρικής Αφερεγγυότητας Ανασυγκρότησης και Αναδιοργάνωσης.

=====